

Weinig Sperwers in de winter '87-'88.

In de winter van '86-'87 werd begonnen met een onderzoek naar het dagelijks activiteitspatroon van Sperwers. Daaruit kon al een globaal patroon worden afgeleid (Wouters 1987). Om dat patroon nog wat meer te kunnen detailleren en wat betrouwbaarder te maken werd dit onderzoek in de winter '87-'88 voortgezet.

De werkwijze komt erop neer dat waarnemers aangeven of gedurende een bepaalde waarnemingsperiode Sperwers werden waargenomen en zoja wanneer. Op die manier kan de activiteit van de Sperwers worden bepaald per tijdseenheid, onafhankelijk van de waarnemingsintensiteit.

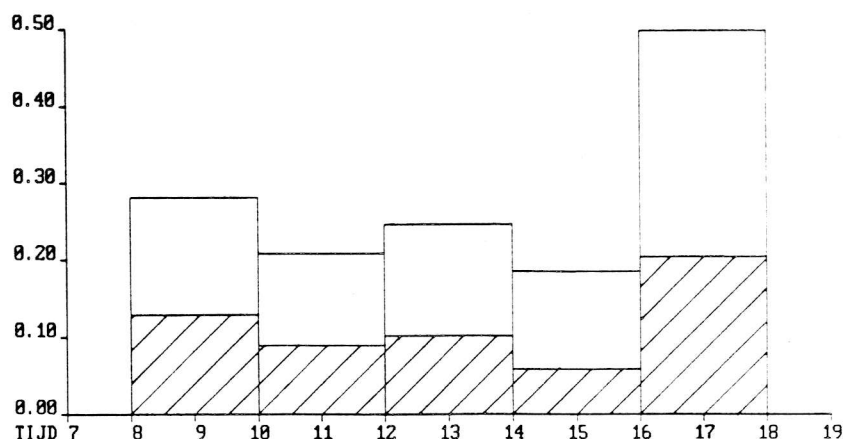
Er werden door 9 waarnemers bruikbare gegevens ingeleverd. Zij zagen in 300 uur en 50

minuten 31 actieve Sperwers en 6 niet-actieve Sperwers. Het aantal waargenomen Sperwers is laag in vergelijking met de eerste winter. Toen werden er per waarnemingsuur 0,24 actieve Sperwers gezien tegen 0,10 in de winter '87-'88.

Natuurlijk kan met weinig sperwerwaarnemingen het activiteitspatroon niet erg gedetailleerd worden uitgewerkt. Toch blijkt er ook met het lage aantal Sperwers eenzelfde patroon te worden gevonden als in het jaar daarvoor (zie fig. 1). Het is nu niet zinvol om de waarnemingen van beide jaren samen te voegen. Er zijn betrekkelijk weinig Sperwers bij gekomen zodat een gedetailleerder patroon vrijwel hetzelfde zal zijn als na de eerste winter.

Figuur 1: Activiteitspatroon van de Sperwer over de dag in twee opeenvolgende winters. De hoogte van elke staaf geeft aan hoeveel Sperwers er per uur waarnemen zijn gezien, in die periode van 2 uur waarnemen. Wit: winter '86-'87; gearceerd: winter '87-'88.

SPERWERS PER UUR WAARNEMEN

Het blijkt met dit onderzoek mogelijk om behalve het algemene activiteitspatroon van de Sperwer, ook nog per winter een maat voor de dichtheid van de Sperwer af te leiden. We mogen namelijk aannemen dat het aantal Sperwers per waarnemingsuur bepaald wordt door twee dingen: de sperweractiviteit en de sperwerdichtheid. De activiteit is niet de hele dag constant maar de dichtheid wel. Als we nu maar waarnemingen met elkaar vergelijken uit dezelfde tijd van de dag dan is het verschil daartussen hoofdzakelijk bepaald door het verschil in dichtheid. Als er voldoende waarnemingen zijn, is uitsplitsing per maand aan te raden want de dichtheid zal in de loop van de winter waarschijnlijk iets afnemen.

Als we de winters '86-'87 en '87-'88 met elkaar vergelijken dan blijkt het waarnemingspatroon over de dag niet hetzelfde te zijn. In de tweede winter is er aan het begin en eind van de dag naar verhouding wat meer waargenomen dan in de eerste winter. We mogen daarom het gemiddelde aantal Sperwers per uur over de hele dag niet zonder meer met elkaar vergelijken. Wel de aantallen per uur waarnemen in een periode van twee uur. Als we dat doen dan blijkt de sperwerdichtheid in de winter '87-'88 gemiddeld 40,5% te zijn van de dichtheid in de winter '86-'87. Een flinke afname dus. Over de oorzaken daarvan wil ik niet speculeren. Ik weet het niet.

Om toch ook het activiteitspatroon nog wat te kunnen detailleren wil ik ook in de komende winter weer sperwerwaarnemingen verzamelen. Vanaf 1 november 1988 tot 1 maart

1989 dus weer opletten. Begin en eindtijd noteren en tijden van eventuele Sperwers. Altijd de waarnemingen doorgeven, ook al zijn er geen Sperwers gezien. Hopelijk zijn er weer wat meer dan in de afgelopen winter.

Graag wil ik alle waarnemers bedanken voor het inleveren van hun waarnemingen. De waarnemers zijn: Piet van Happen, Piet Roefs, Pieter Wouters, Peer Busink, Henk Munsters, Jan Kolsters, Margo van Gestel en Willem Veenhuizen.

Literatuur:

J. Wouters. Het dagelijks activiteitspatroon van de Sperwer in de winter '86-'87. Blauwe Klauwier 13(4):4-10 (1987)

Voor nadere informatie:

Jan Wouters
De Braken 11
5541 AC Reusel
04976-2391.

